

30 let Lékového informačního centra FAF UK

Práce s informacemi je nedílnou součástí činnosti každého zdravotníka. Současná doba je rychlá a informacemi přímo nabitá, a to jak informacemi dobrými, tak i neúplnými, falešnými nebo dokonce klamavými. Je na schopnosti každého z nás, jak tyto informace správně uchopit, zpracovat a předat dál. Nutnost vyhodnotit informace správně a zajistit jejich kompletnost je o to náročnější, týkají-li se poskytování zdravotní péče. K dispozici jsou informace vznikající přímo v průběhu péče o pacienta a dále informace odborné, založené na publikovaných důkazech. Tyto dvě skupiny je třeba zvažovat v kontextu každého případu, abychom mohli poskytnout kvalitní a úspěšnou terapii s minimem rizik pro pacienta i celý zdravotní systém.

Informace o léčivech zahrnují širokou škálu aspektů týkajících se jejich účinnosti i bezpečnosti, přičemž orientace v celé šíři farmakoterapie může být složitá. Klinické praxi mohou v tomto ohledu pomoci tzv. léková informační centra, jejichž pracovníci jsou školeni na vyhledávání odborných informací, efektivní práci s validními informačními zdroji a zpracovávání informací s ohledem na individuální klinické situace. I proto můžeme s hrdostí konstatovat, že v České republice bylo právě před 30 lety založeno Lékové informační centrum Farmaceutické fakulty UK v Hradci Králové (FAF UK), které jakožto společné pracoviště Fakultní nemocnice Hradec Králové (FNHK) stále aktivně funguje a po celou dobu od svého založení mimo jiné poskytuje řešení farmakoterapeutických otázek přijímaných od zdravotnických profesionálů. Zároveň edukuje své členy i zájemce z řad farmaceutů a lékařů, jak obstát ve světě rozličných informací o léčivech, jak jim rozumět a jak je interpretovat.

Lékové informační centrum FAF UK a FNHK ročně zpracovává desítky lékových dotazů zaměřených na různé oblasti farmakoterapie. Spektrum dotazů se v průběhu 30 let měnilo tak, jak se měnil přístup k informačním zdrojům (dostupnost online zdrojů) a uplatnění farmaceuta v péči o pacienta (vznikající pozice klinického farmaceuta v nemocniční i ambulantní sféře, rozšiřování individuálních konzultací

v lékárnách apod.). Dalo by se shrnout, že v první dekádě fungování centra bylo hlavní náplní zjistit informace o dostupnosti, složení a kvalitě léčivých přípravků. V následujícím období již převažovaly lékové dotazy zaměřené na vlastní používání léčiv u pacientů, tj. zjišťování relevantních indikací a kontraindikací, možností off-label podání, nežádoucích účinků nebo lékových interakcí. V současnosti je tento trend stále patrný, nicméně dotazy jsou více komplexní a mnohdy je nutné řešit více farmakoterapeutických otázek najednou. V tomto ohledu platí, že kromě znalosti principů práce s informačními zdroji včetně analýzy nalezených informací je třeba i klinického úsudku a mezioborové spolupráce. Členové Lékového informačního centra jsou proto trénováni v komplexním myšlení nad kazuistikami, v objektivní interpretaci odpovědí na zasláné dotazy a recentně seznamování s využitím umělé inteligence v řešení dotazů. Tomu napomáhá rozmanitost členské základny čítající postgraduální studenty a akademické pracovníky s erudicí praktického či nemocničního lékárníka, klinického farmaceuta, klinického farmakologa, odborníka z farmaceutického průmyslu a zástupců tuzemských i mezinárodních odborných společností.

Pro dobrou orientaci v nesčetném množství různě kvalitních informací o léčivu, se kterými se v moderním světě setkáváme, jsou vzájemná spolupráce, sdílení poznatků a diskuze extrémně důležité, abychom dosahovali efektivní a racionální péče o pacienta. Variabilita rolí ve farmaceutickém terénu je reflektována i v Lékovém informačním centru FAF UK a FNHK, které je tím předurčeno zpracovávat informace kompletně a srozumitelně. Věříme, že i v dalších dekádách budeme moci nabízet služby zdravotnickým pracovníkům v řešení složitých, někdy až pikantních, aspektů farmakoterapie a děkujeme všem, kteří s námi spolupracují a sdílejí tuto atraktivní práci s informacemi o léčivech.

*PharmDr. Kateřina Malá-Ládová, Ph.D.
vedoucí Lékového informačního centra FAF UK a FNHK*

LÉKOVÉ INFORMAČNÍ CENTRUM

FARMACEUTICKÁ FAKULTA UK V HRADCI KRÁLOVÉ
FAKULTNÍ NEMOCNICE HRADEC KRÁLOVÉ

1994–2024